

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ І МАРКЕТИНГУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

А.В. Череп

(підпис)

2021

МІДНАРОДНА ЦІНОВА ПОЛІТИКА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 075 Маркетинг
освітньо-професійна програма "Маркетинг"

Укладач: Терент'єва Наталія Валеріївна к.е.н., доцент кафедри управління персоналом і маркетингу

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри управління персоналом
і маркетингу

Протокол №_1__ від "27"серпня 2021 р.
Завідувач кафедри управління персоналом і
маркетингу

М.М. Іванов

Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол №_1__ від "30"серпня 2021 р.
Голова науково-методичної ради
економічного факультету

І.І. Колобердянко

Погоджено
з навчально-методичним відділом

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"	Загальна кількість кредитів – 9	Вибіркова	
	Кількість кредитів на 5-й семестр – 4	Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 075 "Маркетинг"	Загальна кількість годин – 120	Семестр:	
Освітньо-професійна програма "Маркетинг"	Кількість годин – 120	5-й	
	Змістових модулів – 6	Лекції	
		24	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 15	Практичні заняття	
		14	
		Самостійна робота	
		78	
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Міжнародна цінова політика» є освоєння теоретичних і методичних основ ціноутворення на міжнародних ринках, а також набуття студентами компетенцій практичного встановлення цін на продукцію підприємства на світовому товарному ринку.

Основні завдання вивчення дисципліни полягає у засвоєнні студентами системних знань та вмінь щодо політики формування цін на міжнародних ринках, а також показати взаємозв'язок ціноутворення з іншими елементами зовнішньоекономічної політики підприємства.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: сутність та принципи ціноутворення на міжнародному ринку; зовнішні й внутрішні чинники, що впливають на формування ціни на міжнародному ринку; методологію ціноутворення на міжнародному ринку; специфіку зовнішньої торгівлі при формуванні цін експорту/імпорту; механізм біржового ціноутворення на світовому товарному ринку.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти: здійснювати аналіз собівартості продукції; формувати міжнародну цінову стратегію розвитку підприємства; користуватися методологією та критеріями формування

ціни на міжнародному ринку; застосовувати методи та засоби прийняття управлінських рішень з ціноутворення в умовах невизначеності міжнародного ринку; враховувати заходи регулювання цін в практиці ціноутворення на міжнародних ринках.

Відповідно до освітньо-професійної програми "Маркетинг" підготовки бакалаврів здобувачі мають набути такі результати навчання та компетентності:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
<i>1</i>	<i>2</i>
<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.</p> <p>СК7. Здатність визначити вплив функціональних областей на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.</p> <p>СК8. Здатність розробляти маркетингові заходи забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.</p> <p>СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.</p> <p>СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.</p> <p>СК 15. Здатність критично аналізувати і узагальнювати концепції в області сучасного маркетингу.</p> <p>ПРН 1 Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.</p> <p>ПРН 3 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.</p> <p>ПРН 4 Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.</p> <p>ПРН 5 Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПРН 6 Визначити функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.</p> <p>ПРН 11 Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.</p> <p>ПРН 14 Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.</p> <p>ПРН 16 Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного</p>	<p>Інформаційно-рецептивний (опитування, тестування), виконання практичних завдань частково-пошуковий (виконання завдань-кейсів), дослідницький метод (індивідуальне завдання, презентація власних досліджень), дискусійний (ділова гра).</p>

маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.	
--	--

Міждисциплінарні зв'язки.

Курс «Міжнародна цінова політика» тематично пов'язаний із такими дисциплінами: "Міжнародна економіка", "Міжнародний маркетинг", "Оцінка ефективності маркетингових рішень", "Інформаційні технології в маркетингу", "Управління проектами в маркетинговій діяльності". Набуті знання та вміння знадобляться під час написання курсових робіт з фаху та проходження здобувачами практики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Світові ціни і основи їх формування

Тема 1. Поняття світової ціни та її ознаки

Поняття світової ціни. Залежно від типу ринку світові ціни поділяються на біржові котирування, ціни товарних аукціонів та ціни торгів. Ф'ючерсні ціни.

Тема 2. Формування світових цін на продукцію обробної промисловості та сировинні товари.

Особливості ціноутворення на продукцію обробної промисловості. Особливості ціноутворення на сировинні товари.

Тема 3. Особливості формування світової ціни на різних типах світових товарних ринків.

Чотири основні типи ринкової структури. Світовий ринок чистої конкуренції. Світовий ринок монополістичної конкуренції. Світовий олігополістичний ринок. Чиста монополія.

Тема 4. Взаємозв'язок внутрішніх і світових цін.

Основні кількісні характеристики взаємозв'язку рівнів внутрішніх і світових цін. Причини розбіжностей між внутрішніми і світовими цінами.

Змістовий модуль 2 Зовнішньоторговельні ціни: сутність і особливості

Тема 5. Визначення зовнішньоторговельної ціни та її специфіка

Зовнішньоторговельна ціна. Особливості зовнішньоторговельної ціни. Контрактна ціна (у зовнішньоторговельній практиці). Валюта ціни. Механізм формування зовнішньоторговельної ціни. Індикативні ціни.

Тема 6. Види зовнішньоторговельних цін.

Види зовнішньоторговельних (контрактних) цін. За характером зовнішньоторговельної операції. У залежності від характеру реалізації товару. В залежності від кон'юнктури ринку. За способом регулювання. За стадією переговорного процесу відносно контрактної ціни. Базисні умови постачання товарів за ІНКОТЕРМС–2010. За способом фіксації ціни у контракті.

Тема 7. Специфіка ціноутворення у зовнішній торгівлі

Специфічних чинників, які підприємству необхідно враховувати при проведенні своєї закордонної цінової політики.

Змістовий модуль 3. Трансфертне ціноутворення

Тема 8. Сутність і призначення трансфертних цін

Трансфертні ціни. Особливості трансфертних цін. Специфічні задачі трансфертного ціноутворення. Чинники визначення рівня трансфертних цін.

Тема 9. Механізм трансфертного ціноутворення.

П'ять основних методів трансфертного ціноутворення. Витратне трансфертне ціноутворення. Ринкове трансфертне ціноутворення. Фактичне трансфертне ціноутворення. Договірне трансфертне ціноутворення. Змішане трансфертне ціноутворення. Критика і проблеми трансфертного ціноутворення.

Змістовий модуль 4 Цінова політика та цінова стратегія підприємства у міжнародній торгівлі

Тема 10. Поняття цінової політики та етапи її розробки

Поняття цінової політики. Етапи розробки цінової політики підприємства на зовнішньому ринку. Цілі ціноутворення в міжнародній торгівлі. Чинники ціноутворення на світовому ринку.

Тема 11. Міжнародні цінові стратегії

«Піонерні» цінові стратегії. Стратегія «зняття вершків». Стратегія «що ринок винесе». Стратегія прориву чи проникнення на ринок. Стандартні цінові стратегії. «першокласний імідж продукту»; «цільова частка ринку»; «цільовий обсяг продажів»; «вхідний квиток на закордонний ринок»; «залучення споживача до оцінки продукту»; «збиткового лідера».

Адаптиційні цінові стратегії. Стратегія «слідування за лідером». Стратегія «орієнтація на конкурентів». Стратегія «проб» і «помилки». Стратегія ціни за місцем виготовлення. Стратегія єдиних цін. Стратегія зональних цін. Стратегія базисних цін. Стратегія оплати фрахтових витрат (чи їхньої частки) за рахунок фірми–виготовлювача.

Змістовий модуль 5 Методика формування і розрахунку зовнішньоторговельних цін

Тема 12. Розрахунок (калькуляція) експортної ціни

Собівартість продукції. Загальний перелік основних перемінних і постійних витрат, що використовуються у калькуляції зовнішньоторговельних цін.

Тема 13. Розрахунок (калькуляція) імпортової ціни

Шість методів визначення митної вартості товарів при імпорті.

Змістовий модуль 6 Кон'юнктурно–цінова робота на підприємстві

Тема 14 Організація кон'юнктурно–цінової роботи на підприємстві

Особливості сучасного етапу розвитку міжнародної торгівлі. Платіжний баланс країни: аналіз стану. Протекціонізм і торгові обмеження. Методи й інструменти регулювання міжнародної торгівлі на національному рівні.

Тема 15. Інформаційне забезпечення ціноутворення у ЗЕД
Оперативна цінова інформація. Видиматеріалів і документації.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/дф.	з/дист ф.	о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
1	15	6		4		2		9		2	6	8
2	15	6		4		2		9		2	6	8
3	15	6		4		2		9		2	12	14
4	15	10		6		4		5		2	6	8
5	15	6		4		2		9		2	6	8
6	15	6		4		2		9		2	12	14
Усього за змістові модулі	90	40		28		14		50				60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30				40
Загалом				120				80	108		100	

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Світові ціни і основи їх формування	4	
2	Зовнішньоторговельні ціни: сутність і особливості	4	
3	Трансфертне ціноутворення	4	
4	Цінова політика та цінова стратегія підприємства у міжнародній торгівлі	4	
5	Методика формування і розрахунку зовнішньоторговельних цін	4	
6	Кон'юнктурно-цінова робота на підприємстві	4	
Разом		28	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Світові ціни і основи їх формування	2	-
2	Зовнішньоторговельні ціни: сутність і особливості	2	-
3	Трансфертне ціноутворення	2	1
4	Цінова політика та цінова стратегія підприємства у міжнародній торгівлі	4	1
5	Методика формування і розрахунку зовнішньоторговельних цін	2	1
6	Кон'юнктурно-цінова робота на підприємстві	2	1

Разом	14	6
--------------	-----------	----------

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Усне опитування *(у разі введення карантинних обмежень передбачено проведення тестування в СЕЗНЗНУ)	Навчальний матеріал за ЗМ 1 (розділ 3 Робочої програми)	<u>Оцінювання опитування:</u> усне опитування за навчальним матеріалом змістового модуля максимально оцінюється в 2 бали - студент вільно володіє навчальним матеріалом, повно висвітлює питання, аргументовано висловлює думки; 1 бал - студент неповно висвітлює питання, але орієнтується в основному змісті питання	2
	Виконання практичних завдань (кейсів)	Знаходження відповідностей понять та їх визначень, розв'язання ситуаційних задач, виконання практичних завдань.		6
Усього за ЗМ 1	2			8
2	Усне опитування	Навчальний матеріал за ЗМ 2 (розділ 3 Робочої програми)	<u>Оцінювання тестувань:</u> Контрольні тестування проводяться в СЕЗНЗНУ (Moodle) і складаються з 6 питань, правильна відповідь на 1 питання оцінюється в 1 бал	2
	Виконання практичних завдань (кейсів)	Знаходження відповідностей понять та їх визначень, розв'язання ситуаційних задач, виконання практичних завдань.		6
Усього за ЗМ 2	2			8
3	Усне опитування	Навчальний матеріал за ЗМ 3 (розділ 3 Робочої програми)	<u>Оцінювання виконання практичних завдань:</u> правильне і повне виконання усіх передбачених завдань за змістовим модулем оцінюється максимально у 6 балів (відповідність поняття та його визначення - 1 бал, ситуаційні задачі - 5 балів)	2
	Контрольне тестування в СЕЗНЗНУ №1	Навчальний матеріал за ЗМ 1- ЗМ3(розділ 3 Робочої програми)		6
	Виконання практичних завдань (кейсів)	Знаходження відповідностей понять та їх визначень, розв'язання ситуаційних задач, виконання практичних завдань.		6
Усього за ЗМ 3	3			14
4	Усне опитування	Навчальний матеріал за ЗМ 4 (розділ 3 Робочої програми)		2
	Виконання практичних завдань (кейсів)	Знаходження відповідностей понять та їх визначень, розв'язання ситуаційних задач, виконання практичних завдань.		6
Усього за ЗМ 4	2			8
5	Усне опитування	Навчальний матеріал за ЗМ5 (розділ 3 Робочої програми)		2
	Виконання практичних завдань (кейсів)	Знаходження відповідностей понять та їх визначень, розв'язання ситуаційних задач, виконання практичних		6

		завдань.		
Усього за ЗМ 5	2			8
6	Усне опитування	Навчальний матеріал за ЗМ6 (розділ 3 Робочої програми)		2
	Контрольне тестування в СЕЗНЗНУ №2	Навчальний матеріал за ЗМ4- ЗМ6(розділ 3 Робочої програми)		6
	Виконання практичних завдань (кейсів)	Знаходження відповідностей понять та їх визначень, розв'язання ситуаційних задач, виконання практичних завдань.		6
Усього за ЗМ 6	3			14
Усього	14			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Залік	Контрольне підсумкове тестування	Контрольне тестування проводиться в СЕЗНЗНУ (Moodle) за навчальним матеріалом усього курсу (3-й і 4-й семестри).	Передбачено виконати 40 тестових завдань, правильне виконання одного завдання оцінюється в 0,5 бала.	20
	Індивідуальне завдання	На обрану тему, студент може написати тези , або підготувати доповідь з презентацією	максимальна оцінка (20 балів) -	20
Усього	2			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А. Р. Дунська , Г. П. Жалдак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 64 с.

2. Окландер М.А., Чукурна О.П. Маркетингова цінова політика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 284 с.

Додаткові джерела:

1. James E. Anderson, Mario Larch, Yoto V. Yotov, Trade and investment in the global economy: A multi-country dynamic analysis. European Economic Review. 2019. Volume 120. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/european-economic-review/vol/120/suppl/C>

2. Господарський кодекс України. // www.rada.gov.ua

3. Податковий кодекс України. // www.rada.gov.ua

4. Митний кодекс України // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-174>.

5. Про ціни та ціноутворення / Закон України Редакція від 24.06.2015 // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5007-175>.

6. Про зовнішньоекономічну діяльність // Закон України, Редакція від 03.01.2017 // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-126>.

7. Експортна стратегія України: Дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі 2017 – 2021 // <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e6ab10fa-0ad9-4fe4-b8be32f570693b64&title=EksportnaStrategiiaUkraini-DorozhniaKartaStrategichnoRozvitkuTorgivli2017-2021>